

HARDERWIJK - H. A. BERENDS.

Prys 25 cent, 25 Ex. f 5.50, 50 Ex. f 10.00.

WILLIAM GREEN

OF

het kind uit een der achterbuurten

VAN

L O N D E N.

Een verhaal voor Jongelieden

DOOR

W. JONKER JR.

HARDERWIJK,
H. A. BERENDS.

William Green

OF

het kind uit een der achterbuurten
van Londen.

't Was een koude Novemberdag; de regen viel bij stroomen naar beneden en de meeste straten van het anders zoo drukke Londen waren bijkans geheel ledig. Slechts hier en daar zag men een enkele voetganger die zich in groote haast naar de plaats zijner bestemming spoedde. Een knaap van ongeveer 10 jaren, zeer bleek en haveloos gekleed, scheen echter geen haast te hebben, ja het was of hij niet eens bemerkte, dat het regende. Langzaam liep hij de eene straat uit en de andere in, onverschillig dat de avond reeds begon te vallen. Wij willen ons eenige oogenblikken ongemerkt bij hem voegen ten einde zijne alleenspraak te kunnen beluisteren.

„Neeen,” zoo hooren wij hem zeggen, „wat er ook met mij gebeuren mag, ik keer niet weder tot hen terug; liever wil ik van ellende en honger omkomen, dan langer zulk een leven te leiden. Die booze vrouw..... en ik moet haar nog wel moeder noemen; zij doet nooit anders dan mij plagen en

---

Snelpersdruk. — H. W. Wilmerink.

pijnigen; en dan vader,..... bah, ik gruw als ik aan hem denk. Neen, ik keer niet terug; nu zullen ze Willie missen, wanneer hij niets meer thuis brengt. Nu moeten ze zelf bedelen om de kinderen droog roggebrood te geven en zelve de rest aan jenever op te drinken. Arme kinderen, om uwentwil spijt het mij, om u heb ik het zoolang gedaan. Maar neen, laat ik niet aan u denken, want dan wordt het mij te benauwd; weg met alle gedachten; ik geef mij aan het noodlot over; ik ben thans onverschillig, wat er ook van mij worden moge."

En de arme knaap liep voort, totdat hij plotseeling door de toonen van een liefelijk muziek getroffen werd. Hij hield stil bij eene groote kerk, van waaruit hij de muziek vernam. De zachte melodie van een schoon orgel maakte zulk een indruk op hem, dat hij bleef staan luisteren tot de laatste toonen waren weggestorven. Hij waagde het toen de kerkdeur voorzichtig te openen; maar hoe verbaasd was hij, toen hij het groote gebouw binnentrad en hier eene groote schare van menschen tegenwoordig zag. Nog nimmer was het jongske in eene kerk geweest; de indruk welke dit prachtig verlichte Godsgebouw op hem maakte was dus zonder wederga. Het duurde geruimen tijd voor hij van zijne verbazing was bekomen en rond durfde zien. Langzamerhand begon hij alles rondom zich waar te nemen en deed hij dit met te meer vrijmoedigheid toen hij zag, dat niemand hem bemerkte. Wat een groot getal van menschen, en wat zouden die hier toch doen? Het viel hem op, dat allen de oogen naar denzelfden kant richtten van waar hij eene stem hoorde, zoo zacht en liefelijk dat ook hij onwillekeurig zijne oogen der-

waarts richtte, en daar zag hij een heer zooals hij nog nooit gezien had, in een zwart wijd gewaad en met een zeer vriendelijk gelaat.

"Ik wil eens luisteren wat hij zegt en tegen wie hij spreekt," zeide de knaap en plaatste zich zoo dat hij onopgemerkt den spreker kon bespieden. De leeraar, die op den kansel stond, was juist aan het einde zijner rede genaderd en vol vuur sprak hij deze laatste woorden:

"Ook voor u kinderen, niet alleen rijk naar de wereld, maar ook arm en ellendig, in schamele kleeding, die vaak geene plaats hebt om het hoofd neer te leggen, ook voor u is die lieve Heiland gestorven, ook u heeft Hij lief en Hij zorgt voor u. Al schijnt het ook niet zoo, toch ziet zijn oog met teedere belangstelling op u neder. O, keert u dan van Hem niet af. Hebt dien Jezus lief en volgt Zijnen wil, dan zal Hij u, wanneer uw stervensuur daar is, opnemen in Zijne armen en leiden in Zijnen heerlijken Hemel, waar het zoo zalig zal zijn en ge altijd bij dien Heer zult mogen blijven, die u zoo lief heeft. Oud en jong wie wij ook zijn mogen, wij weten niet wanneer ons laatste uur zal slaan, maar o mijne geliefden, wanneer de Heer tot u komt met de boodschap: „uw uur is daar," zijt gij dan bereid? Mocht dan ons aller antwoord zijn: „Heere Jezus, hier ben ik, vrij gekocht door uw bloed; ik heb gestreden in Uwe kracht; U lief te hebben, Uwen wil te doen, was mijn hoogste doel, ik werp mij thans in Uwe armen." Dan zal de Heiland zeggen: „Komt, gij gezegende des Vaders, beërf het koninkrijk hetwelk u is weggelegd van voor de grondlegging der wereld. Amen."

De knaap hoorde het ernstige gebed, dat de vrome Godsgezant hierop uitsprak niet meer en toen de laatste toonen van het zielroerende gezang, dat volgde, wegstierven, klonk het nog steeds in zijne ooren van dien Jezus, die ook voor arme ellendige kinderen gestorven was, hen liefhad en hen als zij stierven in Zijne armen naar den Hemel wilde brengen, waar zij altijd bij dien Jezus zouden zijn. Hij wilde wachten tot de heer, die dit zoo schoon verhaald had, de kerk verliet om naar hem heen te gaan en hem te vragen of hij hem bij dien Jezus wilde brengen, want hij wenschte Hem ook lief te hebben en bij Hem te zijn.

Zijne oogen bleven onafgewend op den spreker gericht en hij wachtte ongeduldig op het oogenblik, dat deze hem voorbij zou gaan. Maar hoe werd hij teleurgesteld, toen hij dien heer een geheel andere deur uit zag gaan, dan de andere menschen. Bittere teleurstelling vervulde hem en geheel ter neêrgeslagen bleef hij bij de deur staan, tot de menigte de kerk verlaten had. Eene dame, in het zwart gekleed, kwam langzaam met gebogene houding achteraan. Het havelooze knaapje ziende, richtte zij het hoofd op en vroeg belangstellend:

„Waar wacht gij op, mijn kind? Ga schielijk naar huis, gij zijt doornat en ziet er ziekelijk uit.”

Maar de knaap lette niet op hare woorden en vroeg:

„Kunt u mij ook zeggen, jufvrouw, waar die mijnheer gebleven is die van Jezus vertelde? Ik wilde hem vragen mij bij Hem te brengen.”

De dame keek het jongske eens aan, meenende dat hij het verstand verloren had en vervolgde:

„Ga naar uw huis, naar uwe moeder mijn jongen, zij wacht u zeker en zal ongerust zijn.”

Een bittere glimlach speelde bij het hooren van deze woorden om de mond van den knaap.

„Nimmer,” zeide hij, „keer ik tot haar terug.”

„Wat zegt ge daar kind?” vroeg de dame vol verbazing. „Wat wilt ge dan? Wie zijn uwe ouders en waar woont gij?”

„Dat zeg ik u niet,” was het antwoord, „want dan zoudt gij mij bij hen terugbrengen en ik zeg u, dat ik niet weer tot hen wil gaan; ik wil liever van ellende ontkomen.”

De dame bedacht zich een oogenblik en vervolgde toen:

„Vertel mij uwe geschiedenis en ik beloof u, dat ik u niet naar uwe ouders zal brengen, wanneer gij het niet wilt.”

„Ach,” antwoordde de knaap vertrouwelijk, „ik ben William Green, de oudste van vijf kinderen; mijn eigene moeder is dood; mijn tweede moeder en mijn vader zijn booze menschen; zij drinken altijd jenever. Ik moet elken dag bedelen om voor de kinderen roggenbrood te kunnen koopen en vader en moeder verdrinken de rest; wanneer ik niets of te weinig thuis breng word ik zoo geslagen dat ik van pijn niet liggen kan.”

Zietdaar de korte en treurige geschiedenis van William Green. De dame luisterde met weemoed naar het verhaal van het in lompen gehulde kind, dat daar als een beeld der diepste ellende voor haar stond. Wat moes' zij doen? Zij dacht aan de rede van den vroomen leeraar; welk een ernstig en treffend woord had hij dezen avond gesproken over de talenten, die de Heer geschonken had,

hoe een ieder daarmede woekeren moest, en hoe de Heer elk nabij is in den moeitevollen strijd en hen die Zijnen hulp verbeiden en hun vertrouwen geheel op Hem stellen nimmer zal beschamen. In het bijzonder had de leeraar de kinderen als gunstelingen des Heeren aangewezen; de Heere Jezus had immers gezegd: „Laat de kinderkens tot Mij komen en verhindert ze niet, want derzulken is het koningrijk der Hemelen.” Zou zij dan dit kind, dat God als 't ware tot haar zond om den Heiland te leeren kennen, zou zij dat verstooten? Haar besluit was genomen. „Heer, gij wilt het,” sprak zij zacht; „wil mij verder uwen weg doen kennen.” En zich tot den knaap wendende zeide zij:

„Ga met mij, mijn jongen, en ik zal u den Heere Jezus leeren kennen.”

De knaap volgde werktuigelijk en zonder een woord te spreken spoedde zij zich met hem naar hare woning. William moest verscheidene trappen beklimmen en zijn hart bonsde geweldig, terwijl de dame de deur van haar vertrek opende. Het was eene zeer eenvoudige kamer en alles teekende de grootste netheid, maar tevens niet de minste weelde. Een meisje van negen jaren, met een lief roozeleurig gelaat, zat aan de tafel bij eene kleine lamp ijverig te breien; een knaap van twaalf jaren lag in eene oude doch nette en gemakkelijke stoel. Hij zag er bleek en lijdend uit; er lag evenwel eene diepe ernst en eene zielsrust op zijn gelaat, bijkans te groot voor zijne jaren. De dame in het zwart was hunne moeder; zij had reeds vroeg haren echtgenoot verloren en was met hare beide kinderen, Herbert en Mary, onverzorgd achtergebleven. Zij was, hoewel niet sterk, eene moedige vrouw

en had met de naald steeds zooveel verdiend, dat zij even rond kon komen, zonder schulden te maken. Jufvrouw Cornwall, zoo heette zij, had den Heere Jezus lief en geheel haar lot in 's Heeren hand gesteld; daarom bewandelde zij gemoedigd haren moeilijken levensweg. Wel had zij een donker pad: hard werken met een zwak lichaam en daarbij haar eenig zoontje ziekelijk, zonder hoop op herstel; zietdaar het lot haar door den Heer opgelegd. Maar zij morde niet, wel viel het haar vaak zwaar den lijdensbeker te drinken, maar zij wist in wien zij geloofde, en dat was haar steun. Dominé Whester, bij wien zij dezen avond ter kerk was geweest, steunde en troostte haar zooveel in zijn vermogen was en bezocht dikwijls haren zieken lieveling.

Toen jufvrouw Cornwall het vertrek binnentrad, sprong haar dochttertje op en liep naar haar toe met de woorden:

„Wel moeder, zijt ge eindelijk terug; waar zijt ge zoo lang gebleven? En wie hebt u daar bij u?” vroeg ze met verwondering den druipnatten have-loozen jongen beschouwende.

„Stil mijn kind,” antwoordde de moeder; „laat mij u eerst eens vragen, of gij goed voor Herbert hebt gezorgd.”

Het jongske, dat bij het binnentreden zijner moeder het hoofd had opgericht, sprak nu zacht:

„Lieve moeder, u weet dat Mary altijd goed voor mij is; maar u hebt zeker wat nieuws te vertellen.”

„Welnu, mijne kinderen, luistert dan. Dezen avond maakte het woord van Ds. Whester een bijzonderen indruk op mij en geheel vervuld van zijne bezielende taal de kerk verlatende, zag ik dit kind

in eens voor mij staan, door zijne ouders onmenscheijk behandeld en van menschen verlaten, zonder steun in de wereld. Wat moest ik doen? 't Was of de Heer mij zeide: „dit kind heb ik u toegezonden, het is voor uwe rekening.” De woorden van ds. Whester, de geheele loop van omstandigheden deden het mij als des Heeren wil beschouwen, dat ik dit arme knaapje tot mij moest nemen.”

„Maar, moeder,” riep Mary, „u kunt nu al nauwelijks rond komen, zegt u en hoe . . . . .”

„Stil Mary,” sprak Herbert op zacht verwijtende toon, „hoe kunt gij zoo iets zeggen; gij weet toch wel, dat al wat moeder doet altijd goed moet zijn voor ons; bovendien zegt moeder immers dat het de wil van den Heer is; nooit heeft die lieve Heer ons verlaten en zou Hij het nu doen, nu moeder zich over dit arme kind ontfermd heeft? Hij is ook een lammetje van den Heere Jezus even als gij en ik. Kom moeder, trek hem spoedig mijne klederen aan; hij is zoo nat en koud; geef hem mijne boterham ook maar, want ik heb dezen avond toch geen trek. God zal wel voor morgen zorgen.”

Mary, beschaamd over hare onbedachte woorden, viel hare moeder om de hals met de woorden:

„Ach moeder, vergeef mij dat ik zoo onbezonnen sprak. Herbert is veel beter dan ik; nooit zal ik worden zooals hij.”

En hierop begon het kind te schreien.

„Kom, Mary,” hervatte de kranke knaap, „zeg niet zulke dwaze dingen; help moeder liever om den knaap die van koude beeft, te ontkleeden.”

Jufvrouw Cornwall had onder zijn spreken met teedere bezorgdheid haar lieveling gadeslagen en een somber voorgevoel voorspelde haar, wanneer zij

die groote sprekende oogen en dat magere bleeke gezichtje aanschouwde, dat zijne dagen geteld waren. Hoe had hij in haar geest gesproken; nog zoo jong en reeds begreep hij zijne moeder geheel. Herbert had den Heiland lief en wenschte hij ter wille van zijne moeder, die gelijk hij wist hem zoo noode zou missen, op aarde te blijven, ontbonden en met Christus te zijn was de begeerte zijns harten.

Weldra had Jufvrouw Cornwall de noodige kledingstukken voor William Green opgezocht en begon zij den haveloozen knaap te reinigen. Toen zij hem eindelijk geheel gereinigd in haar Herberts pakje bij den haard zag zitten, zich te goed doende aan eene boterham met warme melk, kwam er een glans van genoeg op haar gelaat. Herbert en ook Mary waren recht verheugd met hunnen nieuwen gast. Na het nuttigen van zijn avondeten vroeg Herbert hem naar zijne levensgeschiedenis, welke William hem met korte woorden mededeelde. Onderwijl werd er aan de deur getikt en op het „binnen” van Jufvrouw Cornwall trad een meisje het vertrek binnen en overhandigde aan de weduwe een briefje met de woorden:

„U moet de groeten hebben van Ds. Whester, en dominé en mevrouw zouden spoedig eens komen om Herbert op te zoeken.”

Hierop verliet het meisje, zonder antwoord af te wachten schielijk het vertrek. Jufvrouw Cornwall opende het briefje en haalde er een banknoot van 25 gulden uit.

„Mary,” riep Herbert uit, „heb ik u niet gezegd, dat de Heer zou zorgen? Hij gaf het domine in het hart dit geld aan moeder te geven. Ziet gij nu wel, dat ons geloof in Hem niet beschaamd wordt?”

„O Herbert, was ik maar als gij,” stamelde Mary, „maar ik ben altijd zoo ongeloofig en voorbarig.”

De weduwe, die eerst niet had kunnen spreken, door de zoo onverwachte nitkomst, sprak thans:

„Komt lieve kinderen, laat ons thans zamen den Hemelschen Vader danken voor al het goede van dezen avond.”

Na het gebed begaven allen zich ter ruste. Toen William op het zachte bed onder zulk warm dek lag, wist hij niet wat hij van dat alles denken moest; tusschen beide meende hij, dat hij droomde; hij kon het zich niet verbeelden, dat alles werkelijkheid was, wat er met hem voorviel. Hoe geheel anders was het hier dan in die spelonk der ellende, waar hij zijn leven tot nu toe had doorgebracht; ruwe woorden, vloeken, razen en slaan was dáár aan de orde van den dag; hier zag hij slechts vrede, liefde en geluk. Zou dit soms die hemel wezen, waar die heer van sprak? Maar hij was nog niet gestorven, ook had hij den Heere Jezus nog niet gezien. Hij begreep er niets van. Den volgenden morgen wakker wordende, was hij geheel verbijsterd.

„Waar ben ik?” vroeg hij, terwijl hij zijne oogen opsloeg en Jufvrouw Cornwall aanstaarde, die voor zijn bedje stond.

„Gij zijt in een huisgezin, dat u liefheeft en uw geluk bedoeld, mijn kind; sta schielijk op, het is al laat; wij zullen aanstonds het ontbijt gebruiken.”

William meende nog altijd dat hij droomde; hij stond op, kleepte zich en eerst toen herinnerde hij zich het gebeurde van den vorigen avond. Het ontbijt stond klaar; Herbert was reeds in zijn stoel gezeten en Mary zat weder ijverig te breien. Na

een kort morgengebed noodigde Jufvrouw Cornwall William uit zijne boterham, die voor hem stond, te gebruiken en zeide vervolgens:

„Hoe goed is toch de Heer, dat Hij ons zooveel te genieten geeft boven zoo vele anderen; wij hebben niets te eischen en toch hoe ondankbaar zijn wij vaak voor al die onverdiende weldaden.”

„Maar moeder,” zeide Herbert, „u hebt ons gisteren avond verhaald, dat William den Heere Jezus niet kent en zelfs niet eens weet, waar hij woont, hij zal dus niets van uwe woorden of gebed begrijpen.”

De weduwe gevoelde de waarheid van deze woorden en zeide daarom:

„Gij hebt gelijk mijn jongen; ik heb zeer gedwaald, dat ik William zoo onwetend liet.”

„Welnu dan moeder,” vroeg Herbert, „wat dunkt u, wanneer gij en Mary straks het huiswerk verichten, zal ik hem dan van dien lieven Heiland vertellen, opdat hij Hem ook leere kennen en liefhebben?”

„Doe dat jongenlief,” antwoordde de weduwe; „William zal op dit oogenblik geen beter leermeester kunnen krijgen.”

Zij las daarop een hoofdstuk uit den bijbel en ging met haar dochttertje aan het huiswerk, de beide jongskens hun gesprek den vrijen loop latende. Het was aandoenlijk Herbert en William bij elkaâr te zien zitten. De een met die groote zachte oogen vol liefde en vuur, alsof de aarde voor hem reeds voorbij was gegaan en hij die zaligheid smaakte, welke hij aan dit andere bleeke onkundige knaapje trachtte te leeren kennen, die zijne groote donkere oogen onafgebroken op den jeugdigen spreker hield gericht.

Zeker had de moeder gelijk, toen zij zeide, dat hij geen beter leermeester kon krijgen. Herbert Cornwall was een van die kinderen, zooals er op aarde schaars gevonden worden; hij was rijp voor den hemel en maar al te spoedig zou de tijd daar zijn, waarin zijne begeerte om altijd bij den Heer te zijn, zou vervuld worden. Maar eerst nog wachtte hem eene taak, die hij altijd gewenscht had nog eens te mogen vervullen: hij moest een lammetje tot de kudde zijns Heeren brengen. Elke gelegenheid nam hij daarom waar, voor zooverre zijne zwakke toestand het hem toeliet, om William over dien lieven Heiland te spreken, die de kinderen zoo liefheeft. En zijne moeite werd wel beloond. Op zekeren avond, terwijl Herbert in zijne stoel lag te sluimeren en zijne moeder met Mary uit waren, voelde hij een zacht handje de zijne vatten en hoorde hij deze woorden:

„Herbert, gij zijt toch nog niet naar den Heere Jezus gegaan; gij ligt daar zoo stil.”

Herbert richtte zich op en zeide:

„Nee William, ik leef nog; de Heer heeft mij nog niet opgeroepen, maar het zal niet lang meer duren.”

„o Spreek zoo niet,” riep het kind snikkend uit; „ik wilde u wat vertellen maar als gij zoo spreekt, word ik zoo bedroefd, dat al mijne blijdschap haast weggaat.”

„Gij wilt mij wat vertellen; wat is dat dan Willie? Iets waarover gij verblijd zijt, vertel het mij en wees niet bedroefd; ik ben er nog.”

„Herbert,” zeide de knaap een weinigje bedeesd, „ik wilde u zeggen, dat, dat ook ik den Heere Jezus liefheb en dat ik gaarne met u naar hemel zou gaan.”

Deze bekentenis vervulde Herbert met eene onuitsprekelijke blijdschap; zonder het zelf te weten, had hij William Green lief gekregen; tranen van dankbaarheid sprongen in zijne oogen.

„Kom, Willie,” riep hij met geestdrift, „wij zullen te zamen den Heer danken voor deze genade.”

En het bijkans stervende knaapje wierp zich op len de knieën met het kind des volks en stamelde:

„o Lieve Heere Jezus, wij danken u, dat gij William hebt geleerd u lief te hebben en dat ik hem u mocht bekend maken. Wees nu met deze William; gaarne zou ik geleefd hebben om zondige menschen u te leeren kennen, maar gij wilt dit zoo niet. Laat hij nu eenmaal voor mij die taak volbrengen, opdat hij lieve Heer, vele zielen moge winnen voor den hemel. Amen.”

Beiden stonden op en Herbert vroeg nu aan zijnen pleegbroeder hoe hij den Heer had liefgekregen.

„Wel Herbert, ik zal het u vertellen. Reeds dikwijls wanneer gij mij verhaaldet van dien Heiland, die menschen en kinderen zoo liefhad, dat Hij voor hen den schoonen Hemel verliet, om versmaad en veracht aan een kruishout te sterven, zag ik tranen van smart in uwe oogen komen en dan dacht ik: wat heeft Herbert Jezus lief; ik wenschte te worden als hij. Gij leerdet mij, dat wij Jezus moesten vragen om hetgeen wij gaarne wilden, en dat Hij het ons geven zou wanneer het goed voor ons was. Ik dacht het zal zeker goed zijn, dat ik de Heer liefheb en bad Hem daarom of Hij mij wilde leeren, Hem zoo lief te hebben als gij. Dezen morgen ontwakende gevoelde ik, dat ook ik den Heiland liefhad; het was mij zoo licht om het hart en ik werd zoo blijmoedig als ik nog nimmer te voren

was, ik heb gewacht tot gij alleen waart om u dit mede te deelen. Mocht ik maar met u naar den hemel gaan, Herbert."

„Dat is het juist waar ik met u over wil spreken, lieve Willie," antwoordde Herbert. „Ik bad zooeven of de Heer u de taak wilde laten vervullen, om namelijk zielen tot Hem te brengen. Kijk Willie, toen ik 6 jaar oud was, zag ik voor het eerst Ds. Whester en als ik hem hoorde spreken begreep ik er nog wel niet veel van, maar dan luisterde ik toch zoo gaarne naar zijne woorden en hoe grooter ik werd, hoe meer het bij mij opkwam te worden als hij. Als hij sprak over den Heere Jezus, dan zoude ik wel gewild hebben dat hij nimmer eindigde; en toen ik op 9jarigen leeftijd den Heer lief kreeg, dacht ik: eenmaal zal ik evenals Ds. Whester een dienaar Gods worden en Zijn naam overal verkondigen. Maar zie Willie, Gods wil was anders; mij wacht nu eene andere werkring bij Hem. Ik zal heengaan, maar gij zult blijven. Thans is het mijn wensch, dat gij in mijne plaats eenmaal een Godsgezant zult worden even waardig als Ds. Whester. Denk dikwijls hieraan, hoe heerlijk het moet zijn, ongelukkige en verwaarloosde menschen en kinderen den rechten weg te leeren en tot Jezus te brengen. Bid den Heer of Hij u daartoe in staat wil stellen. Voortaan moet ge mijne moeder en Mary ook tot troost en hulp zijn; leer daarom goed, opdat gij als gij wat ouder zijt voor hun onderhoud kunt zorgen, en vergoed hen zooveel mogelijk mijn gemis; gij zult voortaan mijn plaatsbekleeder zijn. Wilt gij dit alles wel voor mij doen, Willie? O, ik weet dat gij het doen zult."

William, die onder het spreken de oogen niet van zijn jongen vriend had afgewend, nam met geestdrift zijn hand en riep:

„Herbert, ik zal alles trachten te doen wat gij mij gevraagd hebt en al begrijp ik u niet geheel, ik wil den Heer bidden of Hij mij wil helpen en verstand wil geven. Ik gevoel nu wel dat het beter is, dat ik blijf leven, om uwe lieve moeder en Mary en vele dingen meer. Wees maar gerust, Herbert."

„Zoo is het goed, nu ben ik voldaan," zeide Herbert; „ik wist wel dat gij mij genoeg begrijpen zoudt. Vertel niets van dit alles aan moeder en Mary. Laat mij nu een poosje slapen, want ik ben zeer vermoeid; als zij dan terugkomen, ben ik misschien genoeg uitgerust, dat zij niets aan mij bemerken. Wilt gij onderwijl het eerste vers uit ons lievelingslied voor mij zingen?"

En daarop zong William met zijn welluidend stemmetje:

Daar zal ik rusten in de armen des Heeren,
O zaligheid nameloos groot,
Daar zal 'tlijden der aard mij niet deren
Daar wacht mij geen geen graf meer of dood.

Toen de kleine zanger aan den laatsten regel gekomen was, sliep Herbert gerust. William ging stil bij hem zitten en liet zijne gedachten den vrijen loop: „Wanneer zou de Heer hem tot zich roepen; ach hoe stil en treurig zal het zijn, wanneer die lieve en vriendelijke stem niet meer spreken zal; wat heeft hij mij veel geleerd, welk een geheel andere jongen ben ik nu bij toen ik hier kwam; ik herken mij zelve nauwelijks; vroeger wist ik niet wat liefde was, en nu? Hoevelen heb ik lief en den Heere Jezus ook. En ach, hoe lief heb

ik Herbert." Maar hij is te goed voor deze wereld; neen, lieve Heer, hij moet bij U zijn, dan behoeft hij ook niet meer te lijden, die gedachte alleen kan mij troosten. Nu moet ik zijne plaats vervullen, maar hoe zal dat gaan? Ach Herbert, wist ge eens wat gij van mij vraagt, maar gij zijt te nederig om te begrijpen, dat uwe plaats nooit vervuld kan worden. Ik wil trachten om het leed van zijne moeder en zuster te verzachten over zijn gemis en mijn eigen smart voor hen trachten te verbergen. Lieve Heer wil mij hiertoe uwe hulp verleen.

Op hetzelfde oogenblik traden jufvrouw Cornwall en Mary het vertrek binnen. William stond schielijk op, lag de vinger op den mond en wees naar Herbert. De weduwe begreep dat haar zoontje sliep en ging zachtjes aan de tafel zitten. Zij bespiedde haar slapend kind en het viel haar op, dat hij er veel bleeker en meer vervallen uitzag dan voor eenige weken.

„Lieve beminnelijke knaap," zuchtte zij bij zich zelve, „hoe zal ik het kunnen dragen u niet meer bij mij te hebben. Ach Heer, vergeef het mij, wanneer het „waarom" op mijne lippen zweeft."

De deur werd voorzichtig geopend en Ds. Whes-ter trad binnen; doch ziende dat Herbert sliep, plaatste hij zich naast Jufvrouw Cornwall en zeide:

„Ik had reeds veel eerder mijn kleinen vriend willen bezoeken, maar eene ongesteldheid heeft mij genoodzaakt de kamer te houden. Hoe gaat het met Herbert?"

De bedroefde moeder schudde het hoofd, bedekte haar gelaat met beide handen en weende. Ds. Whes-ter zweeg eenige oogenblikken; hij had zelf drie

kinderen verloren en begreep dus wat het deze zwaar beproefde weduwe moest kosten zulk een kind af te staan. Toen zij wat tot kalmte gekomen was vroeg de predikant haar naar het oordeel van den geneesheer.

„Wij hebben den dokter niet laten ontbieden," zeide de weduwe; „want ik geloof dat Herberts uren reeds geteld zijn."

En op nieuw begon zij te weenen.

„Gij hebt u zoolang goed gehouden, jufvrouw Cornwall," antwoordde de predikant, „wees ook thans bedaard; uwe smart zou het jongske schaden. De Heer vraagt dit offer en gij weet dat Hij niet te veel eischt. Leer van u zelve af te zien op dit kind; op aarde is lijden zijn deel en ge weet wat hem hierboven te wachten staat. Laat uwe moederlijke liefde nu niet zoover gaan, dat gij zijn bezit boven zijn geluk begeert."

„U hebt gelijk, waarde dominé," antwoordde de weduwe; „deze les was mij noodig; ik dank u daarvoor; ge zijt juist ter rechter tijd gekomen, en ook nu mocht ik weer on'ervinden, dat God de zijnen niet verlaat."

Intusschen was des leeraars oog gevallen op Willie en vroeg hij der weduwe wie die knaap was, die bij haar zoontje zat; waarop zij hem mededeelde wat wij reeds van William Green weten. Nu ontwaakte Herbert en den geliefden leeraar ziende, kwam er eene glans van vreugde op zijn bleek gelaat.

„Hoe blijde ben ik, dominé, dat u hier zijt," zeide hij; „kom eens dicht bij mij zitten en gij ook moeder, Mary en Willie, ik kan niet hard meer spreken. Juist droomde ik van u, dominé. Gij riept mij en zeidet; „Zijt gij bereidt om heen te

gaan Herbert? De Heer roept u." Gij bracht mij bij een schoone tuin. zoo schoon als ik in heel Londen nooit zag; aan de ingang stond een engel, die mij wenkte en sprak: „Herbert gij hebt uw aardschen strijd volstreden; ga mede, ik zal u brengen bij den Heer die u wacht." Eene naamlooze blijdschap vervulde mijne ziel, maar toen dacht ik aan mijne lieve moeder, Mary en Willie. Laat mij, zeide ik, even afscheid nemen van hen die ik liefheb, dan zal ik met vreugde terugkeeren. Ga, zeide de engel, maar toef niet lang; als ik u roep, wees dan gereed. Daarop ontwaakte ik en ik gevoel dat mijn droom zal bewaarheid worden; nog een laatst afscheid en dan is mijn tijd daar; vaart allen wel. Van de lieve Willie nam ik reeds afscheid; moeder u zult hem lief hebben, dat weet ik en Mary ook. Vaarwel Mary; heb dank voor uwe liefde mij bewezen; gij zult goed voor moeder wezen, niet waar? Vaarwel dominé; duizend maal dank voor de woorden van troost en liefde; gij zijt het die mij tot Jezus hebt gebracht; de Heer zal het u vergelden; wil de lieve Mevrouw hartelijk dank zeggen voor al hare liefde en goedheid, en ook de oude Anne; gij allen hebt mij zooveel goeds bewezen, dat mij het scheiden moeite kost. En u, mijne lieve moeder, vaarwel te zeggen, schokt mij het meest; gij hadt uw Herbert zoo lief en hij u; maar dierbare moeder hoe lief gij mij ook hadt en hoe goed gij ook voor mij waart, de Heer heeft mij nog liever en bij Hem zal ik het nog beter hebben. De Heer heeft u William Green gezonden; hij zal u tot hulp en steun zijn, als ik ben heengegaan; vaarwel, hierboven zien wij elkander weer; de engel roept. Ik kom Heere Jezus."

Met deze woorden vouwde de stervende knaap zijne teedere handen en de engel des doods nam zachtkeens de ziel van het lieve kind en voerde ze naar de gewesten der heerlijkheid, waar geen droefheid of rouw meer is en waar eene eeuwige zaligheid gesmaakt wordt door de verlostes zielen voor den troon des Lams.

De stilte die hierop in het vertrek heerschte werd alleen afgebroken door een nu en dan overluid snikken; zelfs ds. Whester weende. Hij had dezen knaap liefgehad als zijn eigen kind en het viel hem hard, dat deze aardsche band nu verbroken was. Eindelijk hief hij het hoofd op en zeide met eene stem waarin de diepste ontroering hoorbaar was:

„Lieve jongen, gij zijt ons voorgegaan! Mochten wij allen zulk een sterfbed hebben. Laat ons niet treuren, maar veeleer verblijd zijn over de volmaakte zaligheid, die hij thans bij den Heer geniet. Ons treuren zou zelfzucht zijn, geen uwer mag hem terug wenschen; hier was lijden zijn deel, hoezeer hij het ook verborgen hield voor hen die hij lief had. Komt moeder en kinderen, laat ons des Heeren hulp afsmecken om zonder morren den schat af te staan, die Hij vroeg."

Allen knielden. De predikant bad met ernst en nadruk den Heer om deze zwaar beproefde moeder de noodige kracht te willen verleen ten einde met stille onderwerping in 's Heeren wil te berusten, die zulk een offer van haar vroeg, en ook deze kinderen in hun smart nabij te zijn. Daarop nam hij afscheid met de belofte den volgenden dag terug te zullen komen en raadde hij hen aan zich spoedig ter ruste te begeven. Toen de geliefde leeraar vertrokken was stond jufvrouw Cornwall op, ging

naar haar ontslapen lieveling, knielde bij hem neêr, kuste zijne koude wangen en zeide:

„Nee, Ds. Whester heeft gelijk, wij mogen u niet terug wenschen, arme kleine lijder hier op aarde; maar toch valt het mij zwaar u aan den Heer te moeten afstaan. O Heer wil mijne zinkende krachten niet begeven.”

Een onderdrukt snikken deed haar stilhouden en zich naar de plaats wendende van waar het kwam zag zij Mary met het hoofd in beide handen. Zij ging naar haar toe en hare hand vattende, zeide zij:

„O Mary, zoo moet ge niet doen, dit verscheurt mij het hart.”

„Ach moeder.” riep zij, „ik ben zoo bedroefd dat de Heer die lieve Herbert van ons heeft weggenomen; ik gevoel zoo, dat gij hem missen moet; gij moest hem veel liever hebben dan mij, en nu is hij weg. Arme moeder en gij had zooveel troost noodig.”

Jufvrouw Cornwall gevoelde op dit oogenblik iets dat naar zelfbeschuldiging geleek, en zeide:

„Lieve Mary, bedenk wel, dat Herbert zwak en ziek was, en gij gezond waart; ik moest dus wel meer om Herbert denken.”

„O moeder, zoo bedoelde ik het niet; ik wilde er niet mede zeggen, dat gij mij niet lief genoeg hadt; maar Herbert was zooveel wijzer dan ik; hij kon u, niettegenstaande zijne ziekte altijd troosten, en ik die gezond was geef u menig keer reden tot ontevredenheid; ik gevoel dat ik niet voor u zal kunnen zijn wat Herbert voor u was en dit smart mij zoo.”

„Spreek zoo niet mijne lieve Mary,” zeide hare moeder; gij waart altijd een lief gehoorzaam kind,

wel hebt gij uwe fouten maar die heeft ieder mensch; gij hebt u zelve in niets te beschuldigen; kom, droog uwe tranen en ga naar bed. Bid den Heer dat gij worden moogt als Herbert; uwe moeder heeft u hartelijk lief; gij zijt voortaan haar grootste troost; bedenk dit wel.”

William Green, die tot nu toe stil had zitten weenen bij de stoel van zijn ontslapen vriend, trad nu ook nader en de hand van jufvrouw Cornwall vattende, vroeg hij met kinderlijke eenvoud:

„Lieve jufvrouw, mag ik u voortaan moeder noemen? Ik beloof u al wat in mijn vermogen is te doen om u het gemis van Herbert te vergoeden; ik kan zijne plaats wel nooit vervullen, maar ik wensch u toch eenmaal een steun en troost te worden en ook voor Mary.”

Jufvrouw Cornwall kustte het knaapje en zeide geroerd:

„o Heer reeds verhoort gij mijn gebed door mij de liefde van deze beide kinderen te doen ondervinden. William gij zult voortaan mijn zoon zijn; God wil het zoo. En nu lieve kinderen, ga naar bed, want wij hebben allen rust noodig.”

Toen Ds. Whester thuis kwam, zag zijne gade wel, dat er iets bijzonders was voorgevallen. Zij wachtte evenwel, zooals zij altijd deed wanneer er iets buitengewoons had plaats gegrepen, tot haren echtgenoot noodig oordeelde het haar mede te deelen. Mevrouw Whester was eene zeer zwakke vrouw; het verlies van hare drie kinderen had dermate hare gezondheid geknakt, dat zij die slag nimmer geheel was te boven gekomen, te meer daar hare echt met geen kinderen meer was gezegend geworden. Zij was eene vrome discipelin des Heeren en al wat zij

vermocht en zooveel haar zwak lichaamsgestel toeliet, deed zij om haar echtgenoot tot steun en troost te zijn. Ds. Whester vond in zijne gade wat hij wenschte en had hij gaarne gezien, dat zij hare zwakheid zou te boven komen, ook in deze leerde hij Gode te zwijgen.

„Lieve Nelly,” zeide hij nadat hij gezeten was, „ik ben bij Jufvrouw Cornwall geweest en het is daar treurig gesteld.”

Mevrouw Whester begreep terstond wat haren echtgenoot nog voor haar verbergen wilde en toen zij hem zijn gelaat zag afwenden, kon ook zij hare tranen niet weerhouden; zij wist hoezeer haar echtgenoot deze knaap liefhad en ook zij had zich altijd tot hem aangetrokken gevoeld. „Die lieve jongen,” zeide zij, „is hij heengegaan; vertel mij alles John, want ik ben er nu op voorbereid.”

Daarop verhaalde de predikant haar het voorgevallene van dien avond. Zij was zeer ontroerd en het duurde geruimen tijd voor beide echtgenooten tot hunne gevone kalmte waren teruggekomen.

„Mij dunkt,” zeide Ds. Whester eindelijk, „wij moesten Jufvrouw Cornwall voorstellen eenige dagen met beide kinderen bij ons te komen doorbrengen, tot het lijkje is ter aarde besteld; het is beter, dat de arme moeder de treurige toebereidselen voor de begrafenis niet bijwoont.”

„Dat is zeer goed,” antwoordde Mevrouw Whester; „ik zal jufvrouw Cornwall eenige regelen schrijven en aan Anna zeggen een paar kamers in orde te brengen.”

Anna de oude getrouwe dienstmaagd werd gescheld en trad binnen. Deze 50jarige dienstbode had een groote plumpe gestalte en hare kleurlooze oogen

teekenden weinig opmerkelijks. Wanneer men haar goed aankeek, ontwaarde men in hare blikken iets boosaardigs en zeker moest men Anna goed kennen, wilde men iets liefelijks in haar ontdekken. Voor hen die zij liefhad zou zij door een vuur loopen, maar wee die haar tegenstonden, zij zoude in staat zijn om dezulken aan te vallen, wanneer zij niet werd teruggehouden door de gedachte dat zulks tegen den wil van dien Heiland was, die Ds. Whester haar had leeren kennen en liefhebben. Vóór zij tot den Heer was gebracht, was deze vrouw tot alles in staat geweest. Zij had jaren lang in de zonde geleefd, totdat Ds. Whester haar eens bezocht en met haar over het Evangelie sprak; eerst wilde zij niets van zijne woorden weten, ja hem zelfs op eene onzachte manier de deur willen uitwerpen. De predikant had evenwel volgehouden; zijne vriendelijke woorden en waardige houding werkten gunstig op haar gemoed en toen zij in eene ernstige ziekte, waarin ieder haar verliet, steeds zijne liefde en hulp en die zijner echtgenootte ondervond, hadt zij voor beiden eene groote liefde opgevat, haar zondig leven vaarwel gezegd en zonder eenig loon te willen aannemen zich aan dit huisgezin gewijd en was nu sinds jaren eene onwaardeerbare hulp en steun voor beide echtgenooten. De invloed van Ds. Whester en zijne gade had op haar die uitwerking, dat haar karakter veel gewijzigd was; zij had de Heere Jezus als haar Verlosser aangenomen en hoewel hare booze natuur niet geheel ten onder was gebracht, was deze haar toch een strijd geworden.

De leeraar deelde Anna het gebeurde mede en vroeg of zij alles in gereedheid wilde brengen tot ontvangst van de weduwe en kinderen. Anna, die

eene bijzondere vriendin van Herbert was, kon slechts stamelend het antwoord: „ik zal er voor zorgen” uitbrengen. Toen zij zich verwijderd had en in de keuken gekomen was, barstte zij in tranen uit en zeide in zich zelve: „Lieve jongen, zijt gij nu werkelijk heengereisd? Ik dacht het wel toen ik u de laatste maal bezocht; ach dat lieve kind was veel te wijs en goed voor de aarde. Ik herinner mij nog zeer goed, dat ik tegen hem zeide: „geen mensch kan mij liefhebben, want ik ben zoo slecht en zoo leelijk.” Lieve Anna, antwoordde hij toen met zijn vriendelijk stemmetje, ik zal u eens wat vragen: hoe zoudt gij het vinden, wanneer gij zeer schoon waart, maar zoo zwak als Mevrouw Whester? O, dat zou ik heel treurig vinden, zeide ik. Welnu, antwoordde hij, dank dan liever den Heere God, dat gij zoo sterk en gezond zijt, en gij daardoor die lieve zwakke mevrouw Whester tot eene onmisbare hulp en alzoo in het huis van dien goeden dominé tot een zegen zijt. Hoe beurden die woorden mij op; hij wist altijd iemand eene riem onder het hart te geven. Maar, riep Anna eensklaps uit, ik breng mijnen tijd door met huilen, laat ik liever voortmaken en zorgen dat die arme moeder het hier wat aangenaam vindt; hoe bedroefd moet zij zijn, dat arme mensch; en Mary ook, wat zal ze haar lieve broertje betreuren. Maar dat die vreemde jongen meêkomt, daar ben ik niets blijde mede; ik houd niets van nieuwelingen, als hij ondeugend is zal ik hem . . . . en hare oogen fonkelden. „Foei wat ben ik weêr slecht! Herbert, Herbert, hoe zal ik ooit in den hemel komen, als ik mij bij u vergelijk! Maar ik weet, daarvoor stierf de Heiland, riep ze uit. O, lieve

Heiland, hoe groot was uwe liefde om voor zulk een ellendig wezen als ik ben te sterven. Heb dank, duizendmaal dank! Zij stond op en met deze gedachte vervuld, begaf zij zich spoedig aan den arbeid.

Den volgenden morgen zond mevrouw Whester Anna, om jufvrouw Cornwall wat behulpzaam te zijn en haar naar hare woning te begeleiden. De bedroefde moeder nam nog een laatst afscheid van haar dierbaar lijkje en ging, vergezeld van Anna en de kinderen, die stil en treurig naast haar liepen, naar de woning van Ds. Whester. Hoewel diep bedroefd deed de liefderijke ontvangst aldaar haar zooveel goed, dat zij niet kon laten een dankgebed op te zenden tot Hem, die haar zoo nabij was. Mary was stil en treurig; diep schokte haar de dood van haren broeder, die zij zoo innig liefhad, en zij dacht dat zij nooit weer vroolijk kon worden, nu ze hem verloren had. Zij was veel bij William die zooveel mogelijk zijn smart verbergde en zijne pleegmoeder en Mary met allerlei kleine liefdediensten voorkwam. De leeraar sloeg dikwijls met opmerkzaamheid den knaap gade en eenige dagen nadat Herbert naar zijne laatste rustplaats werd gebracht en de weduwe wat tot kalnte gekomen was, vroeg hij haar wat zij met William voor had.

„Ik heb gedacht,” antwoordde jufvrouw Cornwall, „hem naar de school te zenden, maar waar is mij nog niet duidelijk.”

„Als gij het goedvindt,” zeide de leeraar, „wil ik zelf dezen knaap opleiden; zijn gelaat bevalt mij zeer en ook zijn gedrag; ik heb hem in deze dagen eens goed gadegeslagen.”

De weduwe was zeer met dit voorstel ingenomen; zij had het jongske lief en het verblijdde haar dus,

dat hij onder zulke goede leiding kwam. William verheugde zich niet minder toen zijne pleegmoeder hem mededeelde, dat de heer, die hem eens zoo veel belang inboezemde en die hij als Ds. Whester had leeren kennen, thans zijn leermeester zou worden. Als Herbert dat eens had geweten, zeide hij met tranen in de oogen. De predikant was zeer voldaan over de blijdschap van den knaap en reeds de volgende week begon hij met het onderricht en keerde jufvrouw Cornwall weêr naar hare woning terug, door Ds. Whester vergezeld. Maar hoe verbaasd was de bedroefde moeder, toen zij het er geheel anders terugvond, dan bij haar vertrek. Eenige nieuwe en gemakkelijke meubelen gaven aan het vertrek zoo iets gezelligs dat zij er door getroffen werd. De stoel van Herbert stond nog op hare oude plaats en daarboven hing zijne beeldtenis met de volgende regelen:

„Herbert Cornwall,
overleden 20 Dec., oud 13 jaren;
hoe jong ook, was zijn leven Christus,
zijn sterven gewin.”

Diep bewogen beschouwden allen het geliefde beeld en wel begrijpende, dat niemand anders dan Ds. Whester en zijne echtgenooten hier deze verassing bereid hadden, zeide de weduwe:

„Dat is te veel, waarde dominé; God vergelde u al uwe goedheid; en wil ook uwe lieve gade mijnen dank brengen.”

De waardige man wilde van dit alles niet hooren en verliet haar met de belofte spoedig terug te komen. Was het jufvrouw Cornwall eene pijnlijke gedachte haar dierbaar kind nooit weer op zijne oude plaats in de stoel te zullen zien, toch kon zij niet nalaten God te danken voor het vele goede, dat zij in ha-

ren druk mocht ontvangen. Haar dochtertje deed alles wat in haar vermogen was, haar door allerlei blijken van liefde te troosten. Zij was zoo stil en ingetogen, dat hare moeder menigmaal bezorgd over haar was en daarom eens tot haar zeide: „Mijn kind gij moet niet zoo bedroefd zijn; dit wil de lieve Heer niet; Hij wil dat gij u verheugen zult over de zaligheid die uw lieve broeder thans geniet.”

Doch wat de moeder niet bij haar vermocht, deed Willie. Hoe jong ook, wist hij juist de rechte snaar bij haar te treffen; van alles beproefde hij om Mary's gedachten af te leiden, zoodat zij van lieverlede hare oude vroolijkheid begon terug te krijgen. Ook zijne pleegmoeder bewees hij al die kleine voorkomendheden, welke strekken moesten om haar op te beuren en vaak hare droefheid matigde. Dan had hij dit te vertellen, dan wat anders; nu eens had hij iets over de lessen bij den domine en dan weer wat over de oude Anna, hoe deze eerst alle moeite had gedaan om hem met minachting te behandelen en haren haat te toonen door hem onverwachts hare beide vuisten te toonen of eensklaps om de deur te kijken, wanneer dominé er nog niet was, en de leelijkste gezichten te trekken, zoodat hij onwillekeurig lachen moest, hetgeen hare boosheid nog meer opwekte. Eens vertelde William thuis komende het volgende:

„Hoewel ik dikwijls om haar lachen moest, smartte het mij toch, dat zij mij zulk een kwaad hart toedroeg en ik besloot een middel uit te vinden haar tot mij te trekken. Ik bad den Heer om hulp en ging vol moed naar hare keuken; toen gij mij zag kwam zij naar mij toe en vroeg op scherpen toon: „Wat wilt ge hier?” waarop ik tot haar zeide:

Anna waarom haat gij mij? Zij scheen te schrikken van mijne woorden, want zij werd zeer bleek. „Dat weet ik niet,” antwoordde zij. Heb ik u leed gedaan, hervatte ik, vergeef het mij dan; ik wenschte u lief te hebben evenals Herbert; maar hoe kan ik dat, als gij zoo boos tegen mij zijt? Ik ging naar haar toe, vatte hare hand en zeide: Anna de Heere Jezus wil, dat wij elkander zullen liefhebben; ik kan u wel liefhebben, zoudt gij het mij niet kunnen? Zij scheen getroffen door mijne woorden en riep terwijl zij haar gelaat afwendde: „ik ben een ellendig schepsel, hoe kan de Heer zoo lang geduld met mij hebben. Hij leert lief te hebben en ik heb sinds ik u zag, met haat in het hart geleefd; gij hebt mij niets gedaan en nu komt gij, waar ik u zooveel leed heb aangedaan, nog tot mij; hoe ben ik, die den Heer reeds zoovele jaren ken en dien, u verre ten achter. Ga naar de kamer terug, Willie, ik zal nooit weer hard tegen u zijn; spreek thans niet meer tegen mij en laat mij alleen; uw stem doet mij te veel aan; ik ben niet waardig, dat ik zoo vriendelijk door u behandeld word.” Ik zal gaan, Anna, zeide ik; van nu af aan zal ik niet meer aan het verledene tusschen ons denken. De Heer die mij tot u zond zal ook onze harten tot elkander brengen.”

Van af dit oogenblik waren de verhalen van William over Anna geheel omgekeerd; zij had hem eerst hard behandeld, waarom begreep hij niet; later wist zij niet hoe goed zij voor hem zoude zijn.

Keeren wij nu eenige oogenblikken terug naar Mevrouw Whester. Na het vertrek van hare gasten was het haar zeer stil en ledig en het smartte haar dat zij weder alleen moest blijven. Haar echt-

genoot was zelden thuis, en Anna was wel zeer trouw en goed, maar zij kon met haar niet die gesprekken hebben, welke zij met jufvrouw Cornwall had. Zij klaagde evenwel niet; zij wist toch, dat zulks niet baten zou; waarom zou zij dan haren echtgenoot met bezwaren lastig vallen, die hem leed konden doen en welke niet te verhelpen waren, want dit geheele huisgezin tot zich te nemen zou te bezwarend zijn; daarom trachtte zij te berusten in den wil des Heeren. Dikwijls noodigde zij jufvrouw Cornwall bij zich en deze bezocht haar zooveel zij kon.

Anna gevoelde zich ook niets in haar schik toen het weër zoo stil om haar heen was en de lieve Mary, op wie zij gedeeltelijk de liefde voor Herbert had overgedragen, haar niet meer gezelschap kwam houden. Wat Willie betraf, hem haatte zij met een volkomen haat; waarom, dit wist zij niet. Men kon alle kinderen van de straat toch niet opnemen. Jufvrouw Cornwall was veel te goed; en nu zou dominé hem nog wel leeren; hoe bespottelijk; 't was beter dat hij uit werken ging. Zij gevoelde wel dat zij verkeerd handelde, maar zij kon immers niet in eens volmaakt worden, en niet ieder kind van de straat liefhebben? En al sprak telkens eene stem in haar: Anna, wil de Heer dat gij zoo over den knaap denkt? toch wist zij die stem tot zwijgen te brengen. Hare gedachten gingen langzamerhand in daden over; eerst deed zij of William niet bestond, later beschimpte ze hem en gaarne zou zij hem geslagen hebben, wanneer de vrees voor den leeraar haar niet weerhouden had. Zij kon niet meer bidden en haar vrede was geheel weg, totdat William op

een morgen in de keuken trad en met haar sprak, wat wij reeds weten. Zijne stem had ze nooit eerder goed gehoord, de zachtheid en liefelijkheid van zijn toon, hadden haar zoo getroffen, dat zij zich als vernietigd gevoelde; was dit niet Herberts stem, waren dit niet Herberts woorden? o Het was niet uit te staan; zou zijn geest in William Green zijn overgegaan? Dit denkbeeld vervulde haar zoo, dat zij den knaap begon te vreezen. Zij gevoelde thans diep wat zij gedaan had en zij den Heer had verloren, door hare zondige handelingen. Zij bracht dien dag door in verootmoediging voor den Heer en toen de nacht begon te vallen geloofde zij dat de Heer haar had vergeven. Van toen aan begon zij William lief te krijgen en zij begreep zelve niet hoe zij er toe gekomen was deze knaap, die zoo volkomen op Herbert geleek, te haten.

Ds. Whester gevoelde zich ook hoe langer hoe meer tot William getrokken; hij ontdekte in hem niet alleen een vlugge geest, maar tevens een ijver en eene volharding, die zijn leeftijd verre te boven ging en die hij eer bedwingen moest dan aanmoedigen. Zeer spoedig kon hij lezen en schrijven en het was zijn grootste genot wanneer hij in zijne vrije uren zijne pleegmoeder en Mary iets kon voorlezen. Ook de uren welke hij doorbracht in het studeervertrek zijns leermeesters, waren hem recht aangenaam, vooral zijne vrije oogenblikken, die hij besteedde in stille mijmeringen over het verledene en de toekomst. Hoe verlangde hij naar den tijd, waarin hij zou kunnen zorgen voor zijne pleegmoeder en Mary, opdat zij niet meer zoo hard zouden behoeven te naaien en te breien. „Wat zou Herbert dan blijde zijn” sprak hij in zich zelve; „zou hij ook

uit den hemel op mij kunnen neêrzien; ik wenschte het wel; hij kon dan zien hoe lief ik hem heb, en hoe ik mijn best doe, datgene te volbrengen, wat hij van mij begeerde voor zijn heengaan. Ach, laat ik niet te veel aan hem denken, dat breekt mij het hart. Maar waarom ben ik zoo bedroefd als ik aan hem denk, hij is immers gelukkiger en dus mag ik niet treuren.”

De knaap dacht ook dikwijls terug aan zijn droevig verleden en aan die arme ouders en arme broertjes en zuster; als zij maar niet verhongerd waren; en tranen van bittere smart kwamen bij deze gedachten in zijne oogen. Hoe gaarne liep hij naar hen toe om hun van het zijne mede te deelen, maar wat dan? Weer zulk een leven te leiden, dat kon niet, dat wilde de Heer niet. Wat zou hij hen gaarne van den lieven Heere Jezus vertellen, van wien zij niets wisten; arme onkundige ouders, hoe geheel anders zouden ze zijn wanneer zij Hem kenden! „Lieve Heer,” bad hij dan, „mocht ik hen U leeren kennen.” En dan kwamen hem de woorden van Herbert voor den geest, dat hij een Godsgezant moest worden, even waardig als Ds. Whester.

Eenmaal, terwijl hij hierover zat te peinzen, bezielde deze gedachte hem zoo geheel en al, dat hij opstond en uitriep: „Ja, dat zou heerlijk zijn; in die ellendige buurten over den Heiland te spreken, en al die diepgezonkene menschen te zeggen, dat de Heer ook voor hen is gestorven; dat ook zij nog zalig kunnen worden; dat zal, dat moet mijne levens-taak worden.” Maar eensklaps hield hij stil, liet zich op zijne stoel vallen en fluisterde: „ik, onwetende knaap, wat zou ik; ik weet niet eens of de Heer mij hiertoe wil gebruiken. Vergeef mij Heer

wanneer ik te voorbarig ben. Heb ik ook niet eene andere levenstaak; moet ik niet voor jufvrouw Cornwall en Mary zorgen? Neen William, de Heer vraagt niet wat gij *wilt*, maar wat gij *moet*."

Hier werd de knaap gestoord door het binnenkomen van zijn leermeester.

„Wel mijn jongen," vroeg deze, „waar denkt ge toch wel over; gij zijt, dunkt mij, zoo in uwe gedachten verdiept dat ge voor niets oog of oor hebt."

William bloosde en zeide:

„Ja, dominé, ik was waarlijk mijn geheele werk vergeten."

„Vertel mij dan eens waarover ge zoo zat te mijmeren," zeide de vriendelijke man; „is er iets wat u hindert? Zeg mij gerust uwe gedachten; uwe belangen gaan mij zeer ter harte; of denkt gij nog te veel aan uw gestorven vriend?"

William aarzelde eenige oogenblikken en zeide toen:

„Ik denk veel om hem, maar ook aan zijne woorden, vooral de laatste die hij tot mij sprak. Zoo gaarne zou ik in staat zijn zijne wenschen te vervullen, vooral ook deze om voor zijne moeder en zuster zorg te kunnen dragen."

Ds. Whester zag den knaap met welgevallen aan; hij had zich dus niet in hem vergist en zeide:

„Wel mijn jongen, ik wilde juist met u over eene zaak spreken betreffende uwe toekomst. Toen ik dezer dagen mijn boekverkooper bezocht, vroeg hij mij of ik ook een geschikten knaap wist, die hem behulpzaam kon zijn in zijne zaak; hij hadt het zoo druk en wilde gaarne spoedig geholpen zijn. Mijne aandacht viel terstond op u en ik besloot er met u over te spreken, of gij hierin ook lust zoudt hebben. Ik beloofde hem met een paar dagen ant-

woord te geven. Wanneer gij dus wilt, kunt gij naar hem toegaan en zelf met hem spreken; wat dunkt u er van?"

Williams gelaat straalde van blijdschap bij het hooren dezer woorden en hij antwoordde:

„o Dominé dat zou juist iets naar mijn zin zijn."

„Welnu mijn jongen, ga dan terstond naar hem toe; ik zal wachten tot gij terugkomt."

Het onderhoud met den boekverkooper liep naar wensch af, deze was zeer voldaan over den voorkomenden knaap; William liep verheugd naar den leeraar terug om hem den goeden afloop mede te deelen. Jufvrouw Cornwall verheugde zich zeer over de goede vooruitzichten van haren pleegzoon, hoewel het haar en Mary veel leed deed, hij nu niet meer zooveel bij hen kon komen. William had nu niet zooveel tijd meer om aan zijne mijmeringen toe te geven, daar hij de uren die hij over had, aan zijne studie bij den predikant moest besteden. Echter kon hij het niet laten zich nu en dan geheel in zijne gedachten en zijne illussien te verdiepen. Nog altijd dacht hij met smart aan de bewoners der achterbuurt waar zijne ouders woonden en kon hij de vřrige begeerte niet onderdrukken, hen te bezoeken om hunne arme zielen te redden. „Ach lieve Heer," bad hij vaak, wil mij eenen weg openen, die mij tot hen leidt, opdat ik van U kan spreken."

Toen Ds. Whester op zekeren avond vroeger dan gewoonlijk zijn studeerkamer binnen trad, zag hij William met de hand onder het hoofd zitten, terwijl dikke tranen langs zijne wangen rolden.

„Wat is de reden van uwe droefheid, jongen-lief?" vroeg de leeraar, die reeds geruimen tijd bij

hem had gestaan, zonder dat hij dit bemerkte had. Geheel verschrikt over deze onverwachte vraag, richtte William het hoofd op en zeide verlegen:

„Ik wist niet, dat u al waart binnengekomen, dominé, anders hadt u mij zóó niet gevonden.”

„Dat is niets mijn jongen; tranen onteeren ons niet; zeg mij slechts wat u hindert. Bevalt het u soms niet in uwe nieuwe betrekking; zeg mij alles. Gij vindt in mij een vriend, die u wil helpen.”

„Nee, dominé, dat is het niet wat mij doet weenen; ik heb alle reden tot dankbaarheid aan den Heer, die mij boven zoovelen weldoet. Maar ik kan niet nalaten telkens met smart terug te denken aan die plaats der ellende, waar ik mijne eerste levensjaren doorbracht; de ongelukkige schepsels, die daar wonen, zijn toch mijne bloedverwanten. Zij leven voort in zonde en ellende en niemand die zich hunner aantrekt; zoo gaarne lenigde ik hunne armoede en leerde ik hen den Heere Jezus kennen. Zij weten niets van Hem en zijn diep onkundig; ik kan de gedachte niet verdragen, dat ik zoo gelukkig ben en zij zoo rampzalig, en dat zij nog in hunne ellende zullen sterven. Ik bid den Heer veel om uitkomst hierin, maar soms overmeesteren mij mijne droevige gedachten.”

De leeraar luisterde met ontroering naar de woorden van den knaap en liep toen deze geëindigd had, met groote schreden het vertrek op en neder. Maar op eens bleef hij voor den knaap staan en zeide:

„William *gij* kunt deze plaats niet meer bereiken, want ze zouden u niet meer terug laten gaan; maar ik wil deze arme wezens opzoeken en hen in 's Heeren kracht den weg des levens wijzen.”

„U, dominé,” riep William uit; „o, doe dat niet; ge zoudt hen misschien niet levend verlaten.”

„William! sprak thans de leeraar met nadruk, „waar is uw geloof?”

Beschaamd sloeg de knaap de oogen neder en liet er terstond op volgen, als om zijne fout, die hij diep gevoelde te herstellen:

„Ga, dominé; God zal u nooit begeven.”

„Niet alleen mij, maar allen, die hunne hulp *alleen* van Hem verwachten beschaamd Hij niet,” was het antwoord van den vromen Godsgezant. „Maak u gereed mijn jongen; wij zullen eenige benoodigdheden medenemen.”

Voorzien van eene groote tasch, waarin zich verscheidene levensmiddelen bevonden, begaven beiden zich op weg naar de bewuste buurt. Onderscheidene straten en stegen moesten zij doorkruisen, voor zij het doel hunner reis bereikten.

„Hier moeten wij zijn,” zeide William, toen zij bij eene nauwe donkere steeg kwamen, waar de huizen meer op hollen dan op woningen geleken. „De zesde ingang, drie trappen naar beneden en gij zijt er. God zij met u, dominé. Als het goed is, dan wandel ik hier wat op en neêr tot u terugkomt.”

De predikant knikte toestemmend en ging de steeg in. William huiverde toen hij den beminden leeraar in de steeg zag verdwijnen. „Getrouwe God,” stamelde hij en hief de gevouwen handen naar boven, „neen, Gij zult hem niet verlaten.”

Het weder was koud, zoodat niemand onnoodig op de met sneeuw bedekte straten toefde, en ook bij deze verblijven van jammer zag men geen menschelijk wezen; alleen hoorde men hier en daar

vloeken en razen. Ds. Whester vond met groote moeite de zesde ingang. Toen hij de vochtige kelder binnentrad, zag hij eerst niets dan rook en een heel zwak licht, en hoorde hij het geluid van een kreunend kind. Eindelijk ontdekte hij eene vrouw, die bij eene gebrokene tafel zat, met loshangende haren, een vuil bleek gelaat en verwilderde oogen; naast haar zat een haveloos meisje een klein kind op de schoot te sussen; drie kinderen lagen in een hoek van het vertrek op wat vuil stroo te slapen; alles teekende de diepste ellende. Geen van allen scheen het binnenkomen van Ds. Whester te bemerken; hij ging naar de tafel en zeide vriendelijk tot de vrouw:

„Mij dunkt, dat gij het hier niet te best hebt moedertje; ik heb wat levensmiddelen medegebracht voor u en uwe kinderen. Zeg mij wat gij nog meer noodig hebt, dan zal ik er voor zorgen, dat gij het ontvangt.”

De vrouw schrikte op het geluid van deze vreemde stem en vroeg op ruwen toon:

„Wie zijt gij?”

„Ik kom om u te hel en in uwe ellende, arme vrouw; de Heer in den hemel heeft mij tot u gezonden.”

Spreek mij daar niet van; zeg mij wat gij wilt?

Ds. Whester opende de tasch die hij had meêgenomen en reikte de vrouw de levensmiddelen toe; op het gezicht hiervan veranderde zij hare booze stem en vroeg:

„Waarom brengt gij ons dit? Ik ken u niet?”

„Vertel mij eerst wie uw man is en waar hij zich bevindt,” antwoordde de predikant.

„Hij is gestikt in den jenever,” antwoordde zij.

„En dus zoo de ontzachelijke eeuwigheid ingegaan? Verschrikkelijk!” riep de leeraar uit.

„Eeuwigheid,” zeide de vrouw; „spreek mij daar niet van, dat is oude wijven praat; dood is dood; was ik ook maar dood.”

„Arme vrouw, is het zoo met u gesteld? Zoudt ge dan niet wenschen dat er eene eeuwigheid was?”

„Neen zeker niet,” antwoordde de vrouw, „want dan zoude ik, als dit sprookje waarheid was, naar de hel gaan en eeuwige pijn lijden.”

„Zoudt ge dan niet gaarne teruggaan van den weg der zonde en een ander mensch willen worden?” vroeg de leeraar op zachten en liefderijken toon.

„Waarom?” vroeg de vrouw.

„Omdat, als er nu toch eens eene eeuwigheid was, gij nog behouden kondet worden en in die eeuwigheid zalig zoudt kunnen leven.”

„Ik? Neen, dat kan niet meer, ik heb de grootste zonden bedreven, voor mij zou geen genade meer zijn.”

„Vrouw! riep de leeraar, „voor den grootsten zondaar is genade, ook voor u is genade.”

„Onmogelijk,” zeide zij, „spreek mij van dit alles niets meer; uwe woorden maken mij nog ellendiger.”

„Vrouw Green,” sprak nogmaals Ds. Whester, „verstok uw hart niet langer; gij weet dat er een God is, gij weet dat er eene eeuwigheid is, al wilt gij u zelve iets anders wijsmaken. Daar is een God, die uw hart kent en doorgrond; eenmaal,” en hier klonk des leeraars woord doordringend en treffend, zult gij rekenschap moeten afleggen van al uwe daden. Het is nog tijd, keer terug eer het te laat is. De Heere Jezus roept u, Hij stierf voor de grootste zondaren aan het kruis; Hij stierf ook voor u en wel uit liefde.”

Bij deze woorden verbergde de vrouw haar ge-
laat in hare handen en weende.

„Spreek zoo niet langer,” zeide zij, „uw woord
doet mijn geheele lichaam trillen; o, daar is voor
mij geen vergeving meer; het is te laat, te laat
voor mij.”

Ds. Whester vatte hare handen en zeide:

„Het is niet te laat; luister. Weet ge wie tot
u wilde komen? Uw stiefzoon William Green; hij
rustte niet voor en aleeer u de blijde boodschap des
evangelies was gebracht; hij wist hoe het u ging.
Dat kind dat gij zoo mishandeld hebt, heeft u ver-
geven en denkt in liefde aan u.”

„Wat zegt ge,” gilte de vrouw, „William wilde
mij bezoeken; waar is hij, dan zal ik hem vermoor-
den” en hare blik verwilderde bij het uitspreken
dezer woorden.

„Hem vermoorden, omdat hij tot u wilde komen
om u wel te doen en u te helpen?” zeide de leeraar.

„Hij mij helpen; onmogelijk,” riep zij

„En toch is het zoo,” hernam de leeraar; „hij
is opgenomen door menschen, die hem liefhebben,
maar hij kan niet gelukkig zijn, omdat hij wist,
dat zijne bloedverwanten in armoede en ellende
leefden. Hoe blijde was hij toen ik hem mede-
deelde, dat ik u wilde bezoeken en verder voor u
zorgen zou. Zie nu hierin de liefde Gods, waarop
ik u wijzen wilde. Hij wilde niet, dat gij verloren
zoudt gaan en nu was dit mishandelde kind het
middel waardoor u de blijde boodschap wordt ge-
bracht. Keer terug van het pad der zonde en
werp u in de armen des Heeren. Hij heeft u alles
vergeven en gij zult gelukkig zijn.”

„Hoe is het mogelijk, William mij vergeven, en

ik heb hem altijd mishandeld,” zeide de vrouw met
verwondering.

„Hij heeft den Heere Jezus leeren kennen en
liefhebben,” sprak Ds. Whester; „daarom vergeeft
hij u en kan hij zelfs in liefde aan u denken. De
liefde tot den Heer maakt ons tot geheel andere
menschen; daarom, vrouw Green, wend ook gij u
tot dien Heer en ge zult voor eeuwig behouden zijn.”

Eensklaps stond zij op en riep:

„Neen, neen, het is te laat voor mij! Mijne zon-
den zijn te afschuwelijk; ik kan u niet langer aan-
hooren. Kom hier nooit weer terug.”

De leeraar wilde nog eenmaal beproeven wat hij
vermocht; hij wilde hare hand vatten, maar zij trok
dezelve terug en zeide:

„Raak met uw reine hand mijn bezoedelde hand
niet aan; ga heen, ga heen, vrome man; ik wil
u nimmer terug zien; ik zal mijne ooren dichthouden
tot gij vertrokken zijt,” en terstond voegde zij de
daad bij het woord.

Ds. Whester schudde treurig het hoofd en zich
tot het meisje wendende met het kind op de schoot,
gaf hij haar zijn adres en een paar geldstukken,
er bijvoegende, dat wanneer er iets noodig was,
zij dan bij hem moest komen. Hierop vouwde hij
de handen en bad met luide stem: „Heer, zie op
deze zondares in genade neér, Amen,” waarna hij
deze plaats der ellende verliet. Aan de hoek der
steeg stond William reeds met ongeduld te wachten
en in stilte dankte hij den Heer toen hij den leeraar
zag terugkomen. Deze deelde hem mede wat hij had
ondervonden. William was zeer terneérgeslagen,
maar de leeraar, die reeds dikwerf dergelijke tooneelen
had bijgewoond sprak hem moed in en wees hem

op de macht des Heeren, die het gesproken woord nog ten zegen kon doen zijn. „Arme ongelukkige schepselen,” zeide de leeraar, „en hoe vele zulke huisgezinnen zijn er, die nimmer den naam des Heeren hebben hooren noemen! Mochten er meer arbeiders komen om in 's Heeren wijngaard te arbeiden.” Dit woord viel als lood op het hart van William; o hoe gaarne zou hij een van die arbeiders worden; maar wie zou dan voor Jufvrouw Cornwall en Mary zorgen? Hij zag op naar den helderen sterrenhemel en het was of al die fonkelende sterren hem toeriepen: „William, houd moed en wacht des Heeren tijd,” waarop hij zachtkens zeide: „Heer leer mij te wachten.”

Te huis gekomen verhaalde Ds. Whester aan zijne echtgenootte hun wedervaren en ook zij was zeer bewogen, maar tevens dee het haar goed te hooren, dat hunne beschermeling zulk een edel karakter had. William was ook haar lief geworden; zijne zachte en voorkomende aard en vriendelijke stem hadden hem tot haar doen trekken en zijne bereidvaardigheid in het betoonen van kleine diensten maakte hem tot een steeds welkomen gast in hare woning, terwijl hij tevens als huisgenoot door de echtelieden werd beschouwd.

Te vergeefs wachtten Ds. Whester en William naar de komst van eene der kinderen uit de kelder en toen er verscheidene weken verlieden zonder dat er iemand verscheen, liet William bijkans den moed zinken; hij besloot echter deze zaak aan den Heer over te laten, daar hij nu gedaan had wat hij konde. De knaap kon evenwel bij al zijne drukke bezigheden, die hem dan hier en dan daar riepen, toch de gedachte niet

vaarwel zeggen eenmaal in des Heeren dienst te arbeiden. Menigmaal was het hem of hij reeds in eene der achterbuurten van Londen stond te prediken en dan liep hij het vertrek op en neêr, terwijl zijne oogen van geestdrift straalden.

Eenmaal, terwijl jufvrouw Cornwall en Mary uit waren en hij meende dat niemand hem beluisteren kon, hield hij overluid eene toespraak. Toevallig kwam Ds. Whester om hem te spreken en wilde juist de kamer binnen treden toen hij de stem van William hoorde; hij bleef voor de niet geheel gesloten deur staan, maar hoe verbaasd was hij toen hij den 16jarigen knaap zulke indrukwekkende woorden hoorde spreken. Welk een welluidende stem en hoe vloeiden de woorden als van zijne lippen. Welke verwachting hij ook van den vluggen knaap had, zoo iets had hij niet gedacht. Nadat William geëindigd had, wachtte de leeraar nog eenige oogenblikken en ging toen naar binnen. William stond voor de beeldtenis van zijn ontslapen vriend, doch iemand hoorende binnenkomen, keerde hij zich schielijk om.

„Wel William,” vroeg de leeraar, „met wien houdt gij zulk een levendig gesprek; ik zie toch niemand bij u.”

De knaap besloot thans den leeraar deelgenoot te maken van zijn lang bewaard geheim en verhaalde wat Herbert vóór zijn heengaan met hem gesproken had. „Eerst,” zeide hij, „begreep ik nog niet alles, maar later toen zijne woorden mij duidelijk begonnen te worden, ontwaakte ook in mij de lust om in 's Heeren dienst werkzaam te zijn; de gedachte evenwel, dat de Heer voor mij een andere weg had bestemd, deed mij mijne be-

geerte steeds als iets beschouwen, dat toch niet verwezenlijkt zou worden. Toch kon ik mijne begeerte niet geheel van mij verzetten en tusschenbeide is het mij of ik reeds voor eene groote schare het woord des levens verkondig. Juist voor uw binnenkomen was ik met eene toespraak bezig."

Met innerlijk welgevallen luisterde Ds. Whester naar den knaap en zeide:

„Wat den menschen onmogelijk schijnt is mogelijk bij God, William. De Heer heeft groote dingen met u voor; blijf u op Hem verlaten."

In diepe gedachten verzonken keerde de predikant huiswaarts en deelde aan zijne gade mede wat hij gehoord hadt, er bij voegende dat hij, wanneer zij zulks goed vindt, Williams wenschen wilde vervullen en hem in staat wilde stellen eenmaal het ambt van leeraar te bekleeden, terwijl hij jufvrouw Cornwall en haar dochttertje zoolang wenste te verzorgen.

„Ik kan niet anders dan het als de wil des Heeren te beschouwen," zeide Mevrouw Whester, „dat deze knaap, die er zoo voor geschikt is voor Zijnen dienst wordt opgeleid. Gij hebt naar mijn hart gesproken, John; doe met den lieven knaap zooals gij goed vindt."

Niet weinig verbaasd keek de knaap op toen Ds. Whester hem bekend maakte met hetgeen hij met hem voor had.

„O," riep hij uit, „dat is te veel, gij zoudt dit alles voor mij doen? Neen dat mag ik van u niet aannemen."

„God gaf het mij in het hart, William. Hij wil het zoo; neem dus aan wat u van ganscher harte aangeboden wordt."

William kende den leeraar te goed om verder te durven weigeren; hij greep de hand van den waardigen man, drukte ze aan zijne lippen en zeide:

„Dank, lieve dominé, voor zooveel liefde en goedheid mij bewezen."

„Dank mij niet," antwoordde deze, „maar uwen God voor de verhooring uwer gebeden; ik zal thans uwe pleegmoeder onze plannen mededeelen."

Toen William alleen was, wierp hij zich op de knieën en stortte een vurig dankgebed uit voor Hem, die zoo boven verwachting zijne wenschen vervuld had. Jufvrouw Cornwall hoorde met niet geringe blijdschap wat de leeraar haar omtrent William mededeelde; reeds dikwijls had zij gedacht, dat de Heer met haren pleegzoon iets voor hadt, want zij vond in hem iets geheel anders dan in andere kinderen en dit deed haar hem vaak met bewondering beschouwen, vooral wanneer hij haar voorlas en eene bijzonder ernstige bladzijde had; dan las hij met zooveel vuur, dat beiden, zij en Mary, onwillekenig van hun werk moesten opkijken.

„Hoe wonderlijk zijn de wegen des Almachtigen," zeide de weduwe, „dat hij dit arme kind uit het slijk ophief, om hem voor zijne dienst te vormen. Maar, waarde dominé, het is waarlijk te veel van u en uwe echtgenoote om dit alles te bekostigen; laat mij voor mijzelve en Mary zorgen; ach, gij weet het, ik kan dat nu beter dan toen mijn lieve Herbert nog leefde."

„Neen jufvrouw Cornwall, acht het niet zoozeer eene goedheid van mij; gij weet dat het volbrengen van Gods wil mijn hoogste wensch is; het is dus slechts een offer der liefde dat ik Hem met vreugde breng."

„Dan zij het zoo,” sprak de weduwe, terwijl zij met bewondering den nederigen Godsman beschouwde. „De Heer zal er u voor zegenen.”

Hoewel allen die hem liefhadden zich zeer verheugden over de schoone vooruitzichten van William Green, zoo waren zij toch zeer bedroefd, toen hij hun verliet om met zijne studiën een aanvang te maken en zou er een jaar moeten verloopen, vóór zij hem terug zouden zien. Zelfs Anna weende bittere tranen toen zij hem zag vertrekken; zooals zij hem vroeger haatte, zoo lief had zij hem nu en in haar oog was er geen smet in den knaap te zien. Lang duurde het eer men er aan gewoon was geraakt William dagelijks niet meer te zien. Vooral Mary betreurde het dat zij haren pleegbroeder moest missen. „Als hij terugkomt zal ik niets meer aan hem hebben” dacht zij; „hij is dan veel te geleerd voor mij; och was hij maar hier gebleven.”

Groot was de blijdschap toen de tijd naderde van William's thuiskomst. Met ijver en volharding had hij gewerkt en ook hij verlangde naar het oogenblik van wederzien. Men herkende nauwelijks in den slanken 17jarigen jongeling de kleine teedere William Green; hij was van knaap jongeling geworden en in een jaar tijds was hij zoowel lichamelijk als geestelijk ontwikkeld; het bruine krullende haar golfde om zijne schouders en zijn levendig donker oog had eene bijzondere aantrekkelijkheid, zoodat een ieder zich onwillekeurig tot hem getrokken gevoelde. Mary gevoelde zich echter volstrekt niet meer op haar gemak met haren pleegbroeder; wel vond zij dat hij een flinke jongeling geworden was, maar 't was toch dezelfde

William niet meer; zij durfde niet meer zoo vrij met hem te spreken. Ook William herkende in dit stille ingetogene jonge meisje, de dartele Mary niet meer, maar het duurde evenwel niet lang of de oude vriendschap was weër hersteld. Hoewel zij de kinderschoenen ontwassen waren, waren hunne karakters, ofschoon wat meer gevestigd, toch dezelfde gebleven, en zoo ontstond er tusschen deze beide beminnelijke jongelieden een band, die niet verbroken zou worden, maar waarvan zij zelve in hunne eenvoud nog geen bewustheid hadden. Jufvrouw Cornwall en de familie Whester waren zeer ingenomen met de ontwikkeling van den knaap en met smart zagen allen het oogenblik naderen, waarop hij hun weër moest verlaten. Doch kort voor zijn vertrek gebeurde er echter iets, dat aanleiding gaf, dat William niet als leeraar maar als stadszending zou optreden.

Op zekeren avond toen hij met zijne moeder en zuster Ds. Whester bezocht, werd er gescheld en trad Anna binnen met de boodschap, dat er iemand was geweest om te vragen of William Green terstond bij zijne moeder wilde komen. Allen zagen elkander verbaasd aan en toen William aan den leeraar vroeg of deze het goed vond dat hij er heenging, antwoordde deze: „Ga, William, waar God u roept.” Dat was voor hem voldoende om terstond zijn hoed en mantel te nemen en toen de predikant het „God zij met u” had uitgesproken, vertrok hij schielijk. Mary had hem wel willen terugroepen, want zij vreesde zeer voor hem; haar geloof had den vuurproef nog niet doorgestaan. Zij wist echter wel, dat hij zich niet zou laten terughouden en hield zich dus stil, terwijl eene heimelijke angst haar hart

vervulde. Jufvrouw Cornwall zond in stilte een gebed op voor haren pleegzoon; en onder de afwezigheid van William werd er verder weinig gesproken; allen waren min of meer in spanning. Ondertusschen spoedde William zich voort en in de bewuste buurt gekomen, zag hij verscheidene menschen, allen van die diepgevallene wezens, die de achterbuurten van Londen bewonen, en die hem schenen te wachten. „Daar is hij,” riepen verschillende stemmen toen zij hem zagen aankomen. „Zou dat haar stiefzoon zijn?” riep eene heesche stem. „Dat kan je begrijpen; zulk een heer!” „Och,” riep een ander, „begrijpt ge het niet, dat is zeker de zoon van die mijnheer, waar dat dronken wijf altijd van sprak.” „Ik zeg je dat hij het is,” riep een andere stem; „het is precies zijne moeder; zij was eene knappe deern, dat zeg ik je; 't was zonde dat zij die Green trouwde, arm schepsel.” Onder het aanhooren van dergelijke gesprekken, bereikte William de woning zijner jeugd; de deur stond open en verscheidene personen waren in het ellendige vertrek aanwezig en schenen hem met spanning te wachten. „Daar is hij, daar is hij!” riepen allen toen hij binnentrad. In de hoek van de kelder lag eene vrouw op eenig stroo, half overdekt door een stuk oud kleed. Hare diepingezonkene oogen en vermagerde trekken duiden aan dat haar einde gekomen was. Naast haar zat eene have-looze vrouw op eene lage bank. Toen de zieke vrouw William zag, richtte zij zich met moeite op en riep:

„Wie zijt gij?”

„Ik ben William Green, uw stiefzoon,” antwoordde hij op vriendelijken toon. „Wat wildet ge van mij hebben, moeder?”

De vrouw zonk achterover en riep:

„Gij mijn stiefzoon! Welk eene verandering; hoe is het mogelijk; gij noemt mij moeder; zeg dat nooit weer, ik ben uw moeder niet. Zoo gij William Green zijt, schoone jongeling, hoor dan deze mijne laatste woorden: ik zal sterven in ellende en zonde; eene eeuwige rampzaligheid wacht mij; dat is mijn loon voor al mijne zonden en het leed dat ik ook u eenmaal heb aangedaan.”

„Moeder!” antwoordde William op plechtigen toon, „gij zult niet sterven voor gij de heerlijkheid Gods zult zien.”

„Ik?” riep zij, „onmogelijk; ik heb elke zonde bedreven!” en zij gilte akelig.

„Stil,” sprak William „en luister naar mijne woorden; zij zijn de woorden Gods. Hij zendt mij tot u, om u tot Hem te brengen. Jezus Christus roept u: kom tot mij, grootste der zondaressen, belijd uwe schulden en gij zult voor eeuwig behouden zijn.”

„Onmogelijk!” herhaalde zij.

Nogmaals klonk de stem van William met nadruk:

„Hebt ge berouw over uwe zonden?”

„Ja,” was het antwoord, „maar het is te laat.”

„Doch ik zeg u in naam van den Heere Jezus: nog niet te laat.”

Diep troffen zijne woorden deze ongelukkige vrouw en allen die zich in het vertrek bevonden; er heerschte eene ademlooze stilte en allen stonden bij het hooren dezer woorden, als vastgenageld voor den jeugdigen Godsgezant.

„De liefderijke Heiland,” hervatte hij, „heeft de heerlijke hemel verlaten, om ook voor uwe zonden aan een kruis te sterven; zijne handen en voeten werden met spijkers doorboord en dat alles ook om uwentwil.”

De vrouw bedekte haar gelaat met beide handen en zeide: „Is het mogelijk?”

„Ja,” zeide William plechtig, „dat is zoo,” en een klein Nieuw Testament, dat hij altijd bij zich droeg, te voorschijn halende, vervolgde hij: „Dit is het woord van God, hier staat het,”

„Maar zijn mijne zonden dan niet te groot?”

„Neen,” antwoordde hij, „want in dit boek staat ook, dat geene zonde te groot is om niet door hen te kunnen worden vergeven.”

Vervolgens las hij haar Joh. 8: 1—12 en Luk. 23: 39—44 waarna hij zijne handen vouwde en bad:

„O Heer laat het licht worden in de ziel van deze arme zondares; zij gevoelt het, dat zij voor uw heilig oog niet verschijnen kan; hare zonden, zwart als de nacht, drukken haar als lood op de ziel. Liefderijke Heere Jezus, gij hebt het gezegd, dat wie tot u komt, al is hij nog zoo met schulden beladen, door u niet zal worden uitgeworpen. Deze vrouw belijdt hare schuld voor u en gij hebt gezegd, dat, wie ter elfder ure komen, nog niet te laat zijn. Neem dan lieve Heer, haar in uwe genade aan; doe het ook haar gevoelen, dat gij voor haar hebt voldaan, opdat zij mag leeren u lief te hebben en zich geheel aan u over te geven. O Heer wij smeken het u uit de diepte van ons hart; neem haar die gij binnen weinige oogenblikken zult opnemen, in uw heerlijkheid. Amen!”

Een luid snikken volgde op dit kinderlijk gebed. De stervende vrouw richtte zich op en riep:

„William Green, uwe woorden hebben de ijskorst van mijn hart gebroken; het wordt lichter in mijne ziel; maar mijne zonden? Ze staan als onuitwischaar voor mijne oogen; ach,

die liefde des Heeren; zij is te groot voor mij.”

„Denk aan de overspellige vrouw,” hervatte William, „en aan den moordenaar aan het kruis; werp u in Jezus' armen; Hij spreid ze voor u uit; Hij wil u redden.”

Toen hief zij hare magere handen omhoog, vouwde ze te zamen en zeide: „Heere Jezus neem ook mij arme zondares in genade aan; ik geef mij geheel aan uwe groote liefde over.”

Zij viel achterover en.... was niet meer.

Thans knielde William neder en bad:

„Heere Jezus wij danken u dat gij nog ter elfder ure deze zondares genadig zijt geweest. Ja, wij weten het, Gij hebt u over haar ontfermd; gij hebt hare zonden uitgewischt en hierboven zal zij het leeren u daarvoor lief te hebben. Wij danken u voor uwe oneindige goedheid, dat gij nog ter rechter tijd uwen dienstknecht hebt geroepen om deze ziel tot u te brengen. O Liefderijke Heer laat dit sterfbed allen die hier tegenwoordig zijn en u nog niet kennen tot leering wezen. Geef het hen te zien, dat ook zij nog tot u kunnen komen, maar dat het ook te laat kan zijn. Laten ook zij het gevoelen, hoe groot uwe liefde is en daarom terug keeren van den weg des verderfs, om aan uwe voeten hunne zonden neer te leggen, opdat Gij ze van hen kunt wegnemen. Laat het hunne ernstige begeerte worden uit liefde voor uwe oneindige schuldvergevende liefde voortaan voor U te leven. Welk eene zaligheid zou het zijn wanneer wij allen eenmaal, door u in genade aangenomen, uw koninkrijk mogen binnegaan. Amen!

Op dit gebed volgde eene ademlooze stilte; de aandoenlijke woorden en gebeden bij dit sterfbed

hadden een onuitwischbaren indruk achtergelaten bij deze ongelukkige schepselen, die nimmer de boodschap des heils gehoord hadden en toen William heenging met de belofte den volgenden dag terug te zullen komen, weken allen om hem voorbij te laten gaan.

Diep bewogen keerde de jongman naar de woning van Ds. Whester. Binnen gekomen durfde niemand hem iets te vragen; dat er wat buitengewoons had plaats gegrepen was zichtbaar aan zijn ernstig geelaat. Na eenige oogenblikken van stilzwijgen deelde hij alles mede; niemand kon zijne tranen weerhouden bij het hooren van deze treffende geschiedenis.

Den volgenden morgen, toen William wederom de kelder in de achterbuurt binnentrad, ontmoette hij er dezelfde vrouw, die hij den vorigen avond op de bank had zien zitten bij de stervende vrouw; zij zat te weenen, en had de hand onder het hoofd.

„Wat deert u, vrouw,” vroeg William vriendelijk „beweent gij de gestorvene?”

„Ach neen, mijnheer,” was het antwoord, „maar uwe woorden zijn door mijne ziel gegaan; ik gevoel nu diep, dat ik eene arme zondares ben en hoewel u gisteren avond zoo duidelijk de weg hebt voorgesteld, kon ik toch maar niet op mij zelve toepassen, dat die Heere Jezus ook voor mijne zonde gestorven is; zijne groote liefde is mij wel duidelijk, maar ik heb zoolang in de zonde geleefd en mijn leven zoo ellendig doorgebracht, dat ik niet kan begrijpen, dat ik nu zoo in eens gelukkig kan worden.”

„Geloof gij dat de zonden van de overledene zijn vergeven,” vroeg William, „en dat zij den Hemel is binnengegaan?”

„Ja,” zeide de vrouw, „dat geloof ik.”

„Welnu zou de Heer dan uwe zonden niet vergeven?”

De vrouw zweeg een oogenblik, toen zag ze William aan en riep met blijdschap uit:

„Ja, mijnheer, dat is zoo; dan zijn ook mijne zonden vergeven, O wat ben ik nu gelukkig; wat moet ik doen mijnheer om dien liefderijken Heiland mijnen dank te betoonen?”

„Hoe is uw naam en waarmede verdient ge uw brood?” vroeg William.

„Ik heet Clara en doe niets dan bedelen; of als er een zieke of stervende is pas ik op; als zij geld hebben krijg ik wat, anders doe ik het voor niet.”

„Kunt gij ook breien of naaien?”

„Jawel, breien,” was het antwoord.

„Welnu, dan moet ge in het vervolg breien voor den kost; de Heer wil dat wij zullen werken; ik zal voor breiwerk zorgen. Gij moet ook blijven zieken oppassen en met hen over den lieven Heiland spreken en hen leeren Hem lief te hebben. Hier is mijn bijbeltje, daar kunt ge alles van den Heere Jezus in lezen; het is het woord van God. Kunt gij lezen? Dan kunt ge de zieken daar uit voorlezen, wanneer ge zelf wat met den inhoud bekend zijt.”

„Dank, dank voor uwe goedheid, mijnheer,” sprak de vrouw en zij drukte de hand van William; „o wat ben ik thans verheugd.

„Bid den Heer veel om wijsheid en licht opdat gij zijn woord leert verstaan. En nu Clara moet ge mij eens vertellen of vrouw Green lang ziek is geweest en gij haar altijd hebt opgepast.”

„Ja, zij is lang ziek geweest en ik heb haar altijd opgepast als het noodig was. Zij sprak vaak van een heer, die eenmaal bij haar is geweest, en zoo minzaam met haar had gesproken. Zij had zijne woorden niet kunnen vergeten. Na zijn ver-

trek had zij nog erger gedronken dan te voren om hare gedachten te verzetten; hare kinderen zijn daarna een voor een van haar weggelopen, een paar zijn gestorven. Zoo sleepte ze haar leven voort tot eene ernstige ziekte haar aantastte. Zij riep altijd om William, haar stiefzoon; die heer had haar verteld, dat hij haar alles had vergeven en voor haar wilde zorgen, doch dit kon ze niet uitstaan. Eindelijk vroeg ze mij of ik u wilde halen; zij gaf mij het adres van dien heer op, dat ze altijd bewaard had, en verder weet u alles."

William gaf de vrouw thans eenige inlichtingen, hoe hij wilde dat vrouw Green ten grave zou worden gebracht en vertrok met de belofte, haar spoedig weer te bezoeken. Onderweg ontmoette hij Ds. Whester aan wien hij zijne ontmoeting mededeelde. Deze verheugde zich zeer over den aanvankelijken zegen, die het woord van zijn jongen vriend had teweeggebracht.

Wij treden thans een tijdperk van 3 jaren voorbij en verplaatsen ons opnieuw in de u bekende buurt. Zij is opgevuld met bewoners van Londens achterbuurten en geen wonder hier zou voor het eerst eene prediking worden gehouden door een pas opgetreden leeraar. „Daar komt hij," riepen verscheidene stemmen. „Zou hij het zijn? Clara zegt het, maar zij heeft het zeker mis." Ach, riep een ander, mochten we nog maar eenmaal die stem hooren." Hij is het, hij is het, riep men eensklaps en nu zien wij een jongman met stille waardigheid de standplaats naderen van waar hij tot het volk zal spreken. Toen hij de menigte aanschouwde, wier blikken op hem gevestigd waren en tot wie hij voor het eerst het woord zou spreken, verbleekte hij, maar een stil gebed om hulp en bijstand tot

den troon der genade, deed hem weer geheel meester van zichzelf worden. Eene ademlooze stilte heerschte onder deze zoo ruwe menschen, toen hij sprak. Woorden van liefde, troost en bemoediging, vol geloof en des Heiligen Geestes kwamen van zijne lippen. Hij wees deze kudde zonder herder naar dien Hemelschen Herder, die elk afgedwaald schaap met liefde wil terugvoeren naar de grazige weide en heldere beek, vanwaar zij, na eenmaal met volle teugen gesmaakt en gedronken te hebben, nimmermeer zouden terugkeeren om in den vreemde rond te dolen. De woorden van den jeugdigen Godsmann werden als 't ware verslonden en toen hij het „amen" had uitgesproken op het laatste gebed, toonden de betraande oogen en diepe stilte, dat William Green waardig was als dienstknecht het Evangelie der zaligheid aan het verlorene te brengen.

En deze taak zou niet ongezegend blijven. In zeer korten tijd was die buurt als herschapen; men hoorde geen gevloek of getier en zag niet zooveel havelooze vrouwen of kinderen meer. Dicht bij deze buurt had men William een ruim vertrek afgestaan, waar hij zijne zondagschool en bijeenkomsten hield. Clara bewees hem in alles hare hulp, waar zij dat kon. Zij was eene werkzame vrouw geworden en diende den Heer met blijdschap.

William's werkkring was zeer omvangrijk en moeilijk, omdat hij niets ontzag en waar hij kon alles deed om het verlorene op te zoeken en het tot den goeden Herder te brengen. Maar als hij dan des avonds thuis kwam vond hij in zijne beminnelijke gade, Mary Cornwall, datgene wat hij noodig had om zijnen geest te verfrisschen en te verlevendigen en met vernieuwden moed zijn moeilijken weg te ver-

volgen. Ook zij was, zooveel zij kon, ijverig werkzaam in den dienst des Heeren; verscheidene have-looze meisjes werden door haar onderricht in noodzakelijke handwerken, terwijl zij hen uit Gods woord onderwees. Op uitdrukkelijk verlangen van William en Mary woonde jufvrouw Cornwall bij hare kinderen in en was gelukkig in hunne liefde. — Ds. Whester en zijne echtgenooten verheugden zich zeer over Williams keuze om als stadszending werkzaam te zijn en bespraken dikwijls hoe uitnemend hij voor deze roeping geschikt was. Hunne aangenaamste avonden waren die, wanneer hij met de zijnen in hun midden was en hij zijne vele belangrijke ontmoetingen mededeelde. En de oude Anna verblijdde zich uitermate dat Mary de vrouw was geworden van den jongman, dien zij thans bijkans vergoedde.

Was het stille huiselijk leven en de omgang met de familie Whester voor William Green een waar genot, toch leefde hij het liefst in de dienst des Heeren. Zijn Verlosser groot te maken, te leven tot Zijn eer en tot heil van anderen was zijn lust. Geen lof of eer van menschen begeerde hij, maar alleen dat de Heer met welgevallen mocht neerzien op den arbeid in zijn koningrijk, en dat hij de arme verdwaalde zielen die zonder vreugde in de zonde daar heen leefden tot de blijdschap mocht brengen, die daar is in Christus Jezus. De nederige man bleef onbewust van den invloed die hij uitoefende.

Zoo arbeidde hij voort in de kracht zijns Heeren tot eenmaal aan den avond zijns levens de Heer tot hem zou komen om zijn getrouwen dienaar heen te leiden naar de woningen des lichts.

STEINJE DE STOOVENZETSTER.

EEN VOLKSVERHAAL IN DE VOLKSTAAL,

door **H. KARSSEN,**

(met geïllustreerd omslag.)

VIER VERHALEN UIT HET LEVEN.

door **J. C. LUITINGH,**

(met geïllustreerd omslag, 2de druk).

ONGEDACHT GEVONDEN.

EEN VERHAAL VOOR DE KINDEREN VAN ONS VOLK.

door **C. VAN DER VELDEN,**

(met een plaatje).

Prijs per stuk 25 cent. 25 Ex. f 5.50. 50 Ex. f 10.